

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ

«ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΣΤΟΝ 21^ο αιώνα»
**«Αποτύπωση Αρχών Πολιτικής και προτάσεις χάραξης Στρατηγικής για την άσκηση
Θρησκευτικής και Εκκλησιαστικής Διπλωματίας».**

Πέμπτη 28 Φεβρουαρίου 2019

09.00- 09.30 Εγγραφές.

09.30- 10.15 Έναρξη – Χαιρετισμοί:

- Πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας,
- Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος Β',
- Υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Κατρούγκαλος,
- Fr. Prof. Ioan Sauca, Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών,
- Fr Heiki Huttunen, Γενικός Γραμματέας Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών.

10.15-10.45 Κεντρική Εισήγηση: Μάριος Μπόλαρης, Υφυπουργός Εξωτερικών: *«Παγκόσμιος διάλογος με Θρησκείες και Εκκλησίες».*

10.45-11.00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ.

11.00-11.30 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ.

11.00-11.15 Ευστάθιος Λιανός - Λιάντης, Ειδικός Γραμματέας Θρησκευτικής και Πολιτιστικής Διπλωματίας ΥΠΕΞ: *«Θρησκεία, Διπλωματία και Διεθνείς σχέσεις».*

11.15-11.30 Κωνσταντίνος Δανασσής, Πληρεξούσιος Υπουργός Β Ε2 Διεύθυνση ΥΠΕΞ: *«Η Ιστορική διαδρομή της Θρησκευτικής Διπλωματίας από συστάσεως του Ελληνικού Κράτους».*

11.30-13.30 Α' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.

Συντονιστής: Ευστάθιος Λιανός - Λιάντης, Ειδικός Γραμματέας ΥΠΕΞ.

11.30-11.45 Οικουμενικό Πατριαρχείο - Επίσκοπος Αμορίου Νικηφόρος, Ηγούμενος Μονής Βλατάδων: *«Ορθοδοξία και Οικουμένη, ο ρόλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην παγκόσμια γεωπολιτική σκηνή».*

11.45-12.00 Πατριαρχείο Αλεξανδρείας - Μητροπολίτης Γουϊνέας Γεώργιος: *«Ο εποικοδομητικός διάλογος και η καλή φιλία ως η καλύτερη διπλωματική οδός για ειρηνική συνύπαρξη Χριστιανισμού και Ισλάμ».*

12.00-12.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ.

12.15-12.30 Μητροπολίτης Αρκαδίας Λιβάνου Βασίλειος: *«Οι θέσεις του Πατριαρχείου Αντιοχείας στους διαθρησκειακούς και διαχριστιανικούς διαλόγους τον 20^ο και 21^ο αιώνα».*

12.30-12.45 Πατριαρχείο Ιεροσολύμων - Αρχιεπίσκοπος Ανθηδώνος Νεκτάριος: *«Το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων ως παράγων σταθερότητας και διάλογου στη Μέση Ανατολή».*

12.45-13.00 Εκκλησία Κύπρου – Δρ. Γιώργος Κάκκουρας, Επιθεωρητής Θρησκευμάτων Υπουργείου Παιδείας Κύπρου: *«Η Αυτοκέφαλη Εκκλησία Κύπρου στην Ιστορία και το Παρόν της Ορθόδοξης Οικουμένης».*

13.00-13.15 ΣΥΖΗΤΗΣΗ.

13.15-14.30 ΓΕΥΜΑ.

14.30-17.00 Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ.

Συντονιστής: Κωνσταντίνος Δανασής, Πληρεξούσιος Υπουργός Β, Ε2 Διεύθυνση Θρησκευτικών και Εκκλησιαστικών Υποθέσεων ΥΠΕΞ.

14.30-14.45 Ιουδαϊσμός - Ραββίνος Γιαμπριέλ Νεγρίν: *«Η πολυαίωνα Εβραϊκή παρουσία στον Ελλαδικό χώρο ως παράδειγμα θρησκευτικής σταθερότητας».*

14.45-15.00 Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία - Αρχιεπίσκοπος Savio Hon Tai Fai, Αποστολικός Νούντσιος: *«Pontifical Diplomacy».*

15.00-15.15 Κοινωνία Ευαγγελικών Εκκλησιών - Φιλήμων Τυλλιανάκης: *«Αίγιες ιδέες για μια χώρα ανοιχτή στον κόσμο».*

15.15-15.30 Συριακή Ορθόδοξη Εκκλησία – Αρχιμ. Ζακχάιος, εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Αντιοχείας των Σύρων Ορθοδόξων Ελλάδος: *«Πατριαρχείο Αντιοχείας των Σύρων Ορθοδόξων στην Ελλάδα, Αποστολή και επιστολή, προς μίαν κοινωνίαν αληθινή μεταξύ των λαών" .*

15.30-15.45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ.

15.45-16.00 Μητρόπολη Ορθοδόξων Αρμενίων - Μητροπολίτης Κεγάμ Χατσεριάν, *«Η Αρμενική Εκκλησία μεταξύ των πρωτοπόρων στον δια θρησκευτικό και δια εκκλησιαστικό διάλογο».*

16.00-16.15 Αιγύπτιοι Κοπτορθόδοξοι - Μητροπολίτης Παύλος: *«Οι Κόπτες και η ελληνική κληρονομιά».*

16.15-16.30 Ισλάμ - Ελ Σαγιέντ Εχάμπ: *«Μουσουλμάνοι μετανάστες στην Ελλάδα: γέφυρες φιλίας μεταξύ των χωρών προέλευσης».*

16.30-16.45 Ασσύριοι Χριστιανοί - Κυριάκος Μπατσάρας, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Ασσυρίων, *«Η Ασσυριακή Εκκλησία στην Ελλάδα και η σχέση της με την Ελληνική Εκκλησία».*

16.45-17.00 Αρχιμ. Ιγνάτιος Σωτηριάδης, Γραμματέας της Συνοδικής Επιτροπής Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών σχέσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος: *«Η συμβολή της Εκκλησίας της Ελλάδος στην καλλιέργεια των διορθόδοξων, διαχριστιανικών και διαθρησκειακών σχέσεων».*

17.00-17.15 ΣΥΖΗΤΗΣΗ.

2^η μέρα: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ»

Παρασκευή 1 Μαρτίου 2019

09.30-09.45 Χαιρετισμός - Δημήτρης Παρασκευόπουλος, Πρέσβυς Γενικός Γραμματέας ΥΠΕΞ.

09.45-12.15 Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ.

Συντονιστής: Κωνσταντίνος Μυγδάλης, Σύμβουλος Γραμματείας ΔΣΟ.

09.45-10.00 Μητροπολίτης Προύσης Ελπιδοφόρος, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ: «Άσκηση Εκκλησιαστικής Διπλωματίας στο πλαίσιο λειτουργίας των πρεσβυγενών Πατριαρχείων».

10.00-10.15 Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος: «Η "στρατηγική" της Πολιτείας έναντι εκκλησιαστικών θεμάτων εκτός της Ελλάδος».

10.15-10.30 Μητροπολίτης Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου Ανδρέας, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «Σχέσεις Εθναρχούσας Εκκλησίας και Έθνους (μεταξύ 19ου και 20ού αιώνα)».

10.30-10.45 Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Γουρδούπης, Διευθυντής Θρησκευτικής Υπηρεσίας ΓΕΕΘΑ: «Θρησκευτική Υπηρεσία Στρατού και Διπλωματία».

10.45-11.00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ.

11.00-11.15 Δ. Παπανδρέου, Πληρεξούσιος Υπουργός Β', ΣΤ1 Διεύθυνση ΥΠΕΞ: «Η συμβολή των κρατικών κυβερνητικών αρχών».

11.15-11.30 Μαρίνα Κολοβοπούλου, Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ: «Η συμβολή της Παιδείας στην Θρησκευτική και Εκκλησιαστική Διπλωματία»

11.30-11.45 Μητροπολίτης Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας Γαβριήλ: «Το Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Ελβετία και η συμβολή του στην Εκκλησιαστική Διπλωματία».

11.45-12.00 Ανδρέας Μιχαηλίδης, Βουλευτής Χίου - Γενικός Γραμματέας Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας : «Κοινοβουλευτική Εκκλησιαστική Διπλωματία. Το παράδειγμα της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΔΣΟ)».

12.00-12.15 ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ.

12.15-14.30 Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΠΑΝΑΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΞΙΕΣ (Ο ρόλος της Εκκλησίας στη διαφύλαξη της ανθρώπινης ζωής και στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος).

Συντονιστής: Μιχαήλ-Ευστράτιος Δαρατζίκης, Πρέσβυς Ε1 Διεύθυνση Μορφωτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων ΥΠΕΞ.

12.15-12.30 Μητροπολίτης Ζάμπιας Ιωάννης: «*Εκκλησία και οικοδόμηση της Ειρήνης*».

12.30-12.45 Αρχιμ. Αρίσταρχος Γκρέκας, Καθηγητής ΛΕΑΑ: «*Η συμβολή της Θρησκείας στην πρόληψη των πολεμικών συγκρούσεων*».

12.45-13.00 Καθηγητής Απόστολος Β. Νικολαΐδης, Κοσμήτωρ Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ: «*Η συμβολή της Εκκλησίας στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος*».

13.00-13.15 Ηρακλής Μοσκόφ, Εθνικός Εισηγητής: «*Η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων*».

13.15-13.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ.

13.30-14.30 ΓΕΥΜΑ.

14.30-16.00 Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΑΣΚΗΣΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ
(Εκκλησιαστικές Σχολές, Δίπτυχα, Εκπαίδευση, Άσκηση, Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι).

Συντονιστής: Νικόλαος Πρωτονοτάριος, Πληρεξούσιος Υπουργός Α, Ε1 Διεύθυνση Μορφωτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων ΥΠΕΞ.

14.30-14.45 Μιχαήλ-Ευστράτιος Δαρατζίκης, Πρόεδρος Ε1 Διεύθυνση ΥΠΕΞ: «*Ο Πολιτισμός ως μέσον άσκησης εκκλησιαστικής διπλωματίας*».

14.45-15.00 Μάριος Μπέγγος, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ: «*Η συμβολή των θεολογικών σχολών στην Εκκλησιαστική – Θρησκευτική Διπλωματία*».

15.00-15.15 Συμεών Πασχαλίδης, Καθηγητής ΑΠΘ, Διευθυντής Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών: «*Η αξιοποίηση δικτύων στο πλαίσιο άσκησης εκκλησιαστικής διπλωματίας*».

15.15-15.30 Δρ. Παντελής Καλαϊτζίδης, Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου: «*Η εκκλησιαστική διπλωματία μεταξύ εργαλειοποίησης και μαρτυρίας*».

15.30-15.45 Αρχιμ. Σωφρόνιος Γκουτζίνης, Πρωτοσύγγελλος Ι.Μ. Ξάνθης: «*Η λειτουργία του Ορθόδοξου Ινστιτούτου «Πατριάρχης Αθηναγόρας» στο Berkeley, California, ως φορέας Ορθόδοξου ενότητας*».

15.45-16.00 Δρ. Κωνσταντίνος Ζορμπάς, Διευθυντής Ορθόδοξης Ακαδημίας Κρήτης: «*Η λειτουργία της Ορθόδοξης Ακαδημίας Κρήτης ως μέσον άσκησης εκκλησιαστικής διπλωματίας*».

16.00-16.15 Πολυξένη Αδάμ -Βελένη, Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων ΥΠΠΟΑ: «*Η Πολιτιστική διπλωματία μέσω του αποθέματος βυζαντινής εκκλησιαστικής κληρονομιάς*»

16.15 -16.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ.

16.30-17.30 ΣΤ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ: Διορθόδοξη και Διαχριστιανική
πραγματικότητα.

Συντονιστής: Ευάγγελος Σέκερης, Πληρεξούσιος Υπουργός Β, Α5 Διεύθυνση Ρωσίας, Λευκορωσίας, Χωρών Καυκάσου & Ευξ. Πόντου

16.30-16.45 Αρχιεπίσκοπος Σινά Δαμιανός: «Ο διαχρονικός Σιναΐτικος Μοναχισμός μεταξύ φυλών, πολιτισμών, γλωσσών και θρησκειών και η μυστική δυναμική του στον διορθόδοξο χώρο».

16.45-17.00 Αρχιμανδρίτης Ελισσαίος, Ηγούμενος Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας: «Η μαρτυρία του μοναχισμού στη διορθόδοξη, διαχριστιανική και διαθρησκευτική πραγματικότητα».

17.00-17.15 Ιερομόναχος Θεόφιλος, Ιερά Μονή Παντοκράτορος: «Μοναστικά καθιδρύματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Το θεσμικό τους πλαίσιο *de lege ferenda*».

17.15-17.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

17.30-18.15 Ζ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΔΙΑΣΠΟΡΑ- ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ.

Συντονιστής: Δημήτριος Παπανδρέου, Πληρεξούσιος Υπουργός Β, ΣΤ1 Διεύθυνση Προσωπικού και Διοικ. Οργάνωσης ΥΠΕΞ

17.30-17.45 Τέρενς Κουίκ, Υφυπουργός Εξωτερικών, «Εκκλησία: Γέφυρα με την Ομογένεια».

17.45-18.00 Μητροπολίτης Γαλλίας Εμμανουήλ: «Η Ορθόδοξη μαρτυρία στον διαχριστιανικό και στον διαθρησκευτικό διάλογο».

18.00-18.15 Μητροπολίτης Σουηδίας Κλεόπας: «Εκκλησία και Διασπορά (Ευρώπη- Αμερική)».

18.15-18.30 Επίσκοπος Φαναρίου Αγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος: «Θεολογικές και ιστορικές αποτυπώσεις του έργου της Αποστολικής Διακονίας στην Οικουμένη».

18.30-18.45 Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου, Κοσμήτωρ Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ: «Διορθόδοξες σχέσεις πριν και μετά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο».

18.45-19.00 Πρωτοπρεσβύτερος Δρ Κωνσταντίνος Σ. Κεσανίδης, Διευθυντής του Ινστιτούτου Ορθόδοξης Θεολογίας, Απόστολος Παύλος, Βρυξελλών: «Η ανάπτυξη Εκκλησιαστικής Διπλωματίας μέσω της δράσης των ΜΚΟ και των αναπτυξιακών προγραμμάτων Διεθνών Οργανισμών».

19.00-19.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΠΕΡΑΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ.